

Economia, Organització i Gestió

Codi: 102310
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501572 Administració i Direcció d'Empreses	OT	4	0
2501573 Economia	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Miguel Ángel García Cestona
Correu electrònic: Miguel.Garcia.Cestona@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Jose Luis Masson Guerra

Prerequisits

No hi ha prerequisits específics, però es recomana haver cursat "Economia de l'Empresa II".

Objectius

L'objectiu del curs "Economia, Organització i Gestió" és l'aplicació dels conceptes de costos de transacció i drets de propietat als problemes de disseny organitzatiu. A diferència d'altres cursos que se centren en el disseny intern, aquesta assignatura intentarà dur a terme una anàlisi econòmica de l'organització amb un èmfasi en els aspectes més institucionals i en el disseny de les relacions entre empreses. L'assignació dels drets residuals entre empreses o entre els diferents participants d'una organització (gestors, accionistes, empleats, proveïdors, ...) passa a erigir-se en l'element conceptual clau en aquest curs. Es desenvoluparan eines teòriques i empíriques per a la recerca de solucions als problemes de disseny organitzatiu i la consecució d'una major eficiència.

Freqüentment s'esmenten i comparen diversos models d'empresa: l'empresa americana, la japonesa, el model de cogestió alemany, etc. i veurem com contextos econòmics diferents han propiciat l'aparició d'institucions que proporcionen respostes diverses als problemes que afronta una organització. També s'analitzarà la participació en la presa de decisions i en el repartiment dels excedents de l'empresa a favor de col·lectius diferents dels accionistes, proposats per l'enfocament tradicional com únics propietaris de les empreses. El curs s'estructura en diversos temes. Els dos primers plantegen la problemàtica de la propietat en l'organització i els seus límits. Per a això s'invoca l'esmentat enfocament d'assignació de drets de decisió, distingint i insistint en les seves aportacions davant mètodes alternatius més tradicionals, previsiblement ja coneguts per l'alumne. El tema 3 estudia les diferents formes d'assignació de drets residuals entre empreses, il·lustrant diferents formes organitzatives com les associacions de proveïdors, les franquícies o el keiretsu japonès. Per contra, els temes 4, 5 i 6 se centren en l'assignació de drets dins de l'empresa; en particular entre els treballadors i els proveïdors del capital, amb els seus corresponents problemàtiques. S'aborden aquí l'empresa cooperativa, amb l'exemple de les cooperatives de Mondragón, l'empresa capitalista i la presència

de formes mixtes, com la cogestió i les noves formes de participació dels empleats en la presa de decisions de l'empresa. En l'última part del curs, s'analitzen nous elements que els canvis tecnològics estan imposant sobre l'empresa i s'ofereix una reflexió de caràcter més general sobre l'organització i la gestió des de l'anàlisi econòmic. Això inclou temes com la cultura corporativa, compensació dels directius o la pressió social exercida pels companys de treball.

Competències

Administració i Direcció d'Empreses

- Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
- Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
- Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
- Delegar la presa de decisions en els col·laboradors i proveir-los dels incentius necessaris perquè les decisions esmentades es prenguin en benefici de l'interès col·lectiu.
- Demostrar iniciativa i treballar autònomament quan la situació ho demani.
- Identificar els competidors de les empreses, veure com interaccionen entre ells i elaborar d'estratègies òptimes en cada cas per estimular la competitivitat.
- Identificar les contribucions positives que les empreses realitzen a la societat desenvolupant una gestió socialment responsable i impulsant el desenvolupament d'instruments objectius que permetin mesurar i valorar les contribucions esmentades.
- Liderar equips multidisciplinaris i multiculturals, implementar nous projectes, coordinar, negociar i gestionar els conflictes.
- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Prendre decisions en situacions d'incertesa i mostrar un esperit emprenedor i innovador.
- Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
- Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.

Economia

- Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
- Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
- Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
- Delegar la presa de decisions en els col·laboradors i proveir-los dels incentius necessaris perquè les decisions esmentades es prenguin en benefici de l'interès col·lectiu.
- Demostrar que es coneixen els processos d'implementació d'estratègies de les empreses.
- Identificar els competidors de les empreses, veure com interaccionen entre ells i elaborar d'estratègies òptimes en cada cas per estimular la competitivitat.
- "Identificar les contribucions positives que les empreses realitzen a la societat; desenvolupar una gestió socialment responsable, i impulsar el desenvolupament d'instruments objectius que permetin mesurar i valorar les contribucions esmentades."
- Iniciativa i capacitat de treballar autònomament quan la situació ho demani.
- Liderar equips multidisciplinaris i multiculturals, implementar nous projectes, coordinar, negociar i gestionar els conflictes.
- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Prendre decisions en situacions d'incertesa i mostrar un esperit emprenedor i innovador.
- Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
- Transmetre els objectius de l'empresa, del departament o de la feina que es desenvolupa d'una manera clara.
- Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els principals sistemes de motivació disponibles a les empreses.
2. Aplicar els coneixements sobre estructures de mercat per identificar els competidors possibles de les empreses i la forma de competir entre elles.
3. Aplicar els processos de formulació d'estratègies a casos concrets.
4. Avaluar l'efecte de les diferents estratègies en la competitivitat de l'empresa.
5. Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
6. Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
7. Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
8. Classificar les diferents formes de competir d'una empresa.
9. Demostrar iniciativa i treballar autònomament quan la situació ho demani.
10. Dissenyar polítiques de motivació eficients.
11. Enumerar els principals competidors d'una empresa.
12. Explicar l'origen i valorar la contribució de les empreses al benestar social.
13. Iniciativa i capacitat de treballar autònomament quan la situació ho demani.
14. Liderar equips multidisciplinaris i multiculturals, implementar nous projectes, coordinar, negociar i gestionar els conflictes.
15. Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
16. Prendre decisions en situacions d'incertesa i mostrar un esperit emprenedor i innovador.
17. Relacionar l'estratègia empresarial amb els objectius de les empreses i el seu desglossament per departaments o unitats de treball.
18. Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
19. Valorar críticament els problemes d'eficiència econòmica i de distribució de la riquesa generada per les empreses.
20. Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.
21. Valorar la interacció entre la formulació estratègica i l'organització interna de les empreses.

Continguts

TEMA I: La delimitació de l'organització

- 1) El significat de propietat: quina rellevància té saber sobre qui recauen els drets de propietat?
- 2) Contractes incomplets i drets de propietat
- 3) Quan i com s'han de repartir / concentrar els drets de propietat?
- 4) Les diferents teories existents sobre els límits de l'organització

TEMA II: La Problemàtica de la Integració Vertical

- 1) Integració vertical des de l'anàlisi dels drets de propietat
 - L'exemple clàssic de G.M. i Fisher Body (à la Klein)
 - Un model formal d'integració vertical (à la Hart).

TEMA III: Formes intermèdies de repartiment de drets de propietat entre empreses

- 1) Aliances estratègiques
- 2) Els grups industrials: el Keiretsu japonès i el Chaebol coreà.

- 3) Contractes relacionals i la quasi-integració vertical. Les associacions de proveïdors.
- 4) Acords de cooperació entre empreses: joint ventures i franquícies.

TEMA IV: Assignació de drets residuals als treballadors: Empresa Cooperativa

- 1) Problemàtica de la solució cooperativa (à la Hansmann)
- 2) Les cooperatives de Mondragón.
 - Participació dels treballadors i govern de l'empresa.
 - MCC i evolució del grup cooperatiu.
 - Reptesi exemples dins de l'MCC

TEMA V: Quan els drets residuals s'assignen al capital

- 1) Separació propietat-control.
 - 2) Remuneració d'executius (à la Milgrom i Roberts)
 - 3) Control intern i control extern.
 - Els Consells d'Administració
 - El Codi de Bon Govern
 - 4) Estructura financera i gestió.
 - Han accionistes disposar dels drets residuals?
 - El paper dels intermediaris financers
- i) Supervisió bancària i accionistes actius
 - ii) L'assignació contingent dels drets residuals

TEMA VI: Formes mixtes de l'empresa capitalista, fundacions i empreses de l'estat

- 1) "Valor per als accionistes" davant "riquesa per als stakeholders" interessats
- 2) Economia de les ONG segons la Shleifer i Glaeser
- 3) La cogestió alemanya i el Main-Bank japonès.
- 4) Les caixes d'estalvis.
- 5) Privatització i participació de l'estat en empresa privades

TEMA VII: Noves tecnologies i l'empresa

- 1) Capital humà, inversions específiques i propietat.

- 2) Societats de capital-risc.
- 3) Confiança, compromís i pressió social.

Metodologia

Al llarg del curs es desenvolupen els diferents apartats del programa. Hi ha uns materials i activitats que els alumnes han de treballar prèviament a les classes i que serviran per motivar i millorar la comprensió del tema. També per a cada tema es proposaran una sèrie d'exercicis o activitats per reforçar els continguts i es destinaran unes hores setmanals (tutories) per atendre individualitzadament als estudiants i solucionar els dubtes que puguin tenir.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes Magistral	30	1,2	1, 2, 4, 6, 9, 10, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 21
Discussió de casos i resolució d'exercicis	15	0,6	2, 4, 6, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21
Tipus: Supervisades			
Tutories individualitzades al despatx del professor	7,5	0,3	9, 14, 15, 18
Tipus: Autònomes			
Estudi de l'assignatura, elaboració del casos, exercicis i preguntes proposades	90	3,6	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20

Avaluació

L'avaluació tindrà dos components:

1) L'examen final (veure calendari d'exàmens de la facultat) (avaluació individual i 45% de la nota). El examen constarà d'una part pràctica (problemes) i una part de continguts teòrics.

2) Avaluació continuada de les activitats suggerides durant el curs (55% de la nota). Aquesta avaluació continuada comprendrà: a) una prova parcial (avaluació individual) dels continguts del temes 1-3 i amb un pes del 25%, b) lliurament dels problemes treballats en grup (avaluació grupal) i amb un pes del 10% i c) seguiment i participació activa a classe, en la discussió de casos, un treball aplicat, i anàlisi de notícies, amb un pes del 20%. És necessària l'assistència regular a classe i la realització dels exercicis i activitats programades durant el curs.

Per superar l'assignatura es necessari:

- a) Aprovar l'avaluació continuada perquè faci promig amb la nota de l'examen final.
- b) Obtenir al menys un 4 en el examen final i una puntuació mínima de 3 en cada una de les parts (problemes i continguts teòrics).
- c) La nota final serà la mitjana ponderada d'aquestes dues components, avaluació continuada i examen final. Si aplicant aquests pesos la qualificació de l'alumne és 5 o superior, es considera superada l'assignatura.

En el cas d'una nota final inferior a 4, l'estudiant haurà de tornar a fer l'assignatura en el següent curs. Per aquells estudiants que en l'avaluació final hagin obtingut una nota que sigui igual o superior a 4 i inferior a 5 hi haurà una re-avaluació. Com a fruit de la reavaluació la nota màxima serà de 5.

Es considera un alumne com a no avaluable aquell que no participi en cap de les activitats d'avaluació. Els estudiants que, per causa justificada, no puguin formar part de cap grup de treball ni seguir l'avaluació continuada de la part de problemes de l'assignatura, hauran de dur a terme igualment la prova parcial. Atès que no hauran pogut demostrar la superació d'algunes competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura indicats en aquesta guia, la qualificació màxima que podran obtenir en l'assignatura serà de 8 punts (sobre 10).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació continuada	55%	5	0,2	1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 19, 21
Examen	45%	2,5	0,1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21

Bibliografia

Es publicaran uns materials elaborats per l'equip docent i que estaran disponibles al campus virtual. Aquests apunts contindran també els exercicis i les activitats complementàries. No hi ha un llibre de text per a l'assignatura, però s'utilitzaran els següents llibres i articles:

BIBLIOGRAFÍA

Crespí, García-Cestona y Salas (2003). "El Gobierno de las Cajas de Ahorro", cap. 3, 4 y 5 en Presente y futuro de las Cajas de Ahorro españolas. Fundación Caixa de Galicia.

Crespí, Rafel y Miguel A. García Cestona (2002). "Propiedad y control: una perspectiva europea", *Ekonomiaz*, 50, p. 110-137.

Dow, Gregory K. (2003) "Governing the Firm. Workers' control in Theory and Practice". Cambridge University Press.

Gibbons, R. (2005) "Four formal(izable) theories of the firm?" *Journal of Economic Behavior & Organization*. Vol. 58 200-245.

Hart, Oliver (1995). "Firms, Contracts and Financial Structure". Oxford University Press.

Mickelthwait, J. y A. Wooldridge (2003). "La Empresa. Historia de una Idea Revolucionaria" Mondadori, Barcelona.

Roberts, John (2004). "La Empresa Moderna". Antoni Bosch editor, Barcelona.

Salas, Vicente (1999). "El Gobierno de la Empresa". Centre d'Economia Industrial, Barcelona.

Salas, Vicente (2007). "El Siglo de la Empresa". Fundación BBVA, Bilbao.

Serra Ramoneda, Antoni (2011). "Els Errors de les Caixes: Adéu al Model de les Caixes d'Estalvis". Ed. Viena, Barcelona.